

Motion 1

om en hållbar finlandssvensk miljö inom Innovationsuniversitetet

Det nya Innovationsuniversitetet (IU), som bildas genom en sammanslagning av den tvåspråkiga Tekniska högskolan (TKK), den formellt tvåspråkiga Konstindustriella högskolan (TaiK) och det enspråkiga Helsingin kauppakorkeakoulu (HKKK), kommer att inleda sin verksamhet 1.8.2009.

TKK är idag den största utbildaren av svenskspråkiga diplomingenjörer och arkitekter i Finland. TKK har ett urval svenskspråkiga kurser främst inom grundutbildningen, i övrigt är utbildningen flerspråkig. De andra högskolorna erbjuder inga svenskspråkiga kurser. Avsikten är att det nya IU formellt skall vara tvåspråkigt, i praktiken kommer det att bli flerspråkigt. Vid Tekniska högskolan finns idag en levande svenskspråkig kulturmiljö.

Avsikten med denna motion och de åtgärder som åsyftas är att säkerställa att det finlandssvenska samfundet tillfullo skall kunna utnyttja de möjligheter till positiv utveckling inom det finländska samhället samt på nordisk och global nivå, som grundandet av Innovationsuniversitetet skapar.

Yrkande:

Att Folktinget arbetar för lösningar som resulterar i en långsiktigt hållbar finlandssvensk miljö inom Innovationuniversitetet. Sådana åtgärder är bl.a.:

- att man arbetar för att Innovationsuniversitetet bland finlandssvensk ungdom upplevs som en studieplats och karriärplattform värd att eftersträva;
- att man säkerställer att en tillräcklig mängd svenskspråkig undervisning garanteras i IU så att universitetets flerspråkiga miljö inte skall upplevas alltför utmanande för personer som kommer från en huvudsakligen svenskspråkig miljö;

- att man arbetar för att universitet har en proaktiv språkpolitik med bl. a. en ombudsman för det svenska språket (ref. Helsingfors Universitet). Detta gagnar den finlandssvenska kulturfären och nordiskt samarbete;
- att man stöder utvecklingen av den finlandssvenska kulturmiljön på campusområdet så den kan möta det förändringstryck som Innovationsuniversitetet kommer att medföra.

Jan-Erik Eklöf
ledamot i Folktinget

Folktingsstyrelsens utlåtande:

Folktinget har den 12 september i sitt utlåtande om förslaget till utvecklingsplan för utbildning och forskning för åren 2007–2012 konstaterat bl.a. följande: I det blivande innovationsuniversitetet ingår två högskolor, Tekniska högskolan och Konstindustriella högskolan, som är tvåspråkiga och ger undervisning på svenska, vilket för dem är en lagstadgad uppgift. I utlåtandet krävde Folktinget att man i den fortsatta beredningen av det nya innovationsuniversitetet både i regelverket och i praktiken beaktar behovet av undervisning på svenska. Folktinget påpekade vikten av att det också i övrigt skapas garantier för att verksamheten vid de områden som i dag omfattas av Tekniska högskolan och Konstindustriella högskolan förblir tvåspråkig.

Det innovationsuniversitet som Tekniska högskolan, Helsingfors handelshögskola och Konstindustriella högskolan bildar skall enligt den utvecklingsplan för utbildning och forskning för åren 2007–2012 som statsrådet godkände i december 2007 inleda sin verk-

samhet den 1 augusti 2009. I nämnda plan konstateras också att man tryggar de svensk-språkiga studerandenas möjligheter att i nuvarande omfattning studera på sitt modersmål.

Samordningsdelegationen för den svenskspråkiga högskoleutbildningen har i sin ”Utredning rörande utvecklingsbehoven inom den svenskspråkiga högskoleutbildningen” till undervisningsministeriet i januari 2008 understrukt vikten av att ansvaret för sådan utbildning på svenska, som inte ges vid någon annan svensk- eller tvåspråkig enhet, även i framtiden ligger på de enheter som i dag utgörs av Tekniska högskolan och Konstindustriella högskolan, framtida delar av det s.k. innovationsuniversitetet. Till dessa områden hör i synnerhet arkitektur (TKK) och bildkonstundervisning (TaiK).

I samordningsdelegationens utredning till undervisningsministeriet har också konstaterats att det finns ett behov av svenska tilläggsresurser inom arkitektur, ett ämne som bland de svensk- och tvåspråkiga högskolorna enbart undervisas vid Tekniska högskolan. Därtill konstaterade samordningsdelegationen i ovan nämnda utredning att eftersom Konstindustriella högskolan bär ett nationellt ansvar för utbildningen av svenskspråkiga bildkonstlärare för svenska skolor att det är motiverat att en svenskspråkig lärartjänst inrättas vid Konstindustriella högskolans linje för bildkonstundervisning.

Styrelsens omfattar motionärens yrkanden.

Motion 2

om finlandssvensk public service

Rundradions public service uppdrag är av största betydelse för att trygga programkvalitet, för att tillgodose specialgruppers behov och för att stöda en informationsförmedling som möjliggör en demokratisk samhällsdebatt. I synnerhet för den svenska programverksamheten är public service av avgörande betydelse, både för att kommersiell verksamhet, p.g.a. dålig lönsamhet, inte förekommer på svenska, och för att den kommersiella programproduktionen inte fyller de krav som kan ställas på kvalitetsproduktion och samhällsrelevans.

Rundradion är ett tvåspråkigt bolag med ansvar för utvecklingen av landets båda språk. Detta uppdrag ingår uttryckligen i rundradiolagen som förutsätter att den finskspråkiga och svensk-språkiga befolkningen behandlas på lika grunder i programverksamheten. Bolaget skall också främja växelverkan mellan olika kulturer. Uppdraget förutsätter att verksamhetsförutsättningarna för den svenska Rundradion tryggas. Därutöver förutsätter det att Rundradion även i program riktade till den finskspråkiga publiken synliggör det svenska och att det svenska programutbudet marknadsförs också för en nationell publik.

Tvärtemot vad de första uppgifterna i pressen lät påskina har FST5 rätt snabbt efter omläggningen nått samma räckvidd inom den finlandssvenska tv-publiken som före digitaliseringen. Den senaste tidens turbulens och ogenomtänkta sparförslag bör ersättas av en långsiktig planering för hållbara lösningar på sikt. Det primära är att den svenska verksamheten kan fungera autonomt på egna villkor, eftersom det är förutsättningen för att uppnå målsättningen Annorlunda på svenska.

Den parlamentariska arbetsgrupp som skall tillsättas detta år för att utreda finansieringen av public service har en mycket viktig uppgift. Det är av största betydelse att representationen i kommittén är på tillräckligt hög politisk nivå, och har en tillräcklig sakkunskap för att garantera ett gott slutresultat. Folktinget bör nära följa med kommitténs arbete.

Yrkande:

- att Folktinget understryker Rundradions betydelse för den finlandssvenska mediepubliken och public serviceuppdragets betydelse för hela det finländska samhället.
- att Folktinget utgår från att Rundradion tydliggör sin insats för att befästa de svenskspråkiga radio- och tv kanalernas ställning och samtidigt stärka kontakterna mellan språkgrupperna.
- att Folktinget bör noga följa med den parlamentariska arbetsgrupp som skall utreda public service, och verka för att den har en sakkunnig sammansättning, på en tillräckligt hög politisk nivå.

*Henrika Zilliacus-Tikkanen
Kjell Wennström*

Folktingsstyrelsens utlåtande:

Den nya språklagen, som trädde i kraft år 2004, garanterar alla medborgare i Finland likvärdig och jämlik service på sitt språk, svenska eller finska. Rundradions uppgift är att tillhandahålla ett heltäckande televisions- och radioprogramutbud jämte special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor (Lag om rundradion § 7)

Som motionärerna mycket riktigt påpekar så är Rundradions public service uppdrag synnerligen viktigt, inte minst ur en finlandssvensk synvinkel. Public service innebär ett reklamfritt och oberoende programutbud i radio och television. Utbudet ska vara av mångfald och kvalitet samt med bredd och djup. Programmen ska spegla Finland och omvärlden samt vara god underhållning. Utbudet och programmen ska intressera och

engagera stora som små grupper, smaker och intressen i samhället utan att vara beroende av politiska intressen eller behöva sikta på stora publiksiffror. Vidare har Rundradion har ett stort ansvar i att öka förståelsen för det svenska i Finland. Den växelverkan mellan kulturer och synlighet av de båda språkgrupperna i hela Rundradions verksamhet som motionärerna tar upp, är en förutsättning för en ökad förståelse och kunskap om det tvåspråkiga Finland.

Styrelsen håller med om att det är viktigt att den svenska verksamheten även i fortsättningen skall få fungera autonomt på egna villkor. Detta behov bör tryggas av bl.a. den parlamentariska arbetsgrupp som skall tillsättas år 2008 för att utreda finansieringen av public service. Folktinget kommer att aktivt arbeta för att få en representant i denna arbetsgrupp samt aktivt ställa upp med sakkunskap för att underlätta gruppens arbete.

Styrelsens omfattar motionärens yrkanden.

Motion 3

om ungdomspolitik i Folktinget

I Folktinget finns flere unga personer invalda från olika partier, som skulle ha stor nytta av att samlas för att dryfta aktuell politik – ur ett ungdomsperspektiv. Det har under åren ordnats sporadiska träffar för den yngre folktingsgenerationen, men det har inte tillsvare varit annat än på några enskilda folktingsledamöters egna initiativ. Ett ungdomspolitiskt utskott skulle säkra kontinuiteten för dessa träffar.

En kontinuerlig diskussion bland de unga ledamöterna skulle gagna både folktinget som helhet och de unga politikerna. Också med tanke på kandidatnomineringen inför Folktingsvalet i oktober är det oerhört viktigt att man syns utåt även bland potentiella unga kandidater.

Dessutom är det av yttersta vikt att det inom Folktinget dryftas ungdomspolitiska frågor men också allmänpolitiska frågor ur ett ungdomsperspektiv. Detta skulle smidigast göras i ett ungdomspolitiskt utskott.

Yrkande:

- att det inrättas ett ungdomspolitiskt utskott till Folktinget, som skall samla unga folktingsledamöter för att diskutera aktuella frågor

*Anna-Lena af Hällström
Minna Lindberg*

Folktingsstyrelsens utlåtande:

Motionärerna efterlyser en aktivare roll från Folktingets sida när det gäller ungdomsfrågor och ungdomspolitik. Som motionärerna mycket riktigt påpekar så finns det ett flertal unga personer utsedda som folktingsledamöter från olika partier. Det här är en resurs som bör tillvaratas bättre.

Det är lätt att hålla med motionärerna i att det behövs en mer strukturerad form av diskussion bland de unga folktingsledamöterna. En mer strukturerad diskussion kring Folktinget, Folktingets uppgifter och de allmänpolitiska frågor ur ett språkperspektiv som Folktinget arbetar med, skulle dels tillföra nya synsätt och dels skapa en starkare arena inom Folktinget för just de yngre ledamöterna. Också ur ett tvärvärdiskt avseende, när det gäller finlandssvenska frågor, finns det positiva effekter att söka inom ramarna för en mer strukturerad diskussion.

Det är ett faktum att det är nödvändigt att öka medvetenheten om det finlandssvenska samhället och de finlandssvenska frågorna bland ungdomar. Folktinget behöver också en mera principiell diskussion om de finlandssvenska framtiden, identiteten och betydelsen, särskilt ur ett ungdomsperspektiv. Folktinget behöver initiativ för att skapa en större medvetenhet om Folktingets arbete särskilt bland ungdomar, samt förslag hur det arbetet kan utvecklas.

Motionärerna föreslår ett ungdomspolitiskt utskott som forum för den här diskussionen.

Folktinget styrelse stöder yrkandet och föreslår för sessionen:

- att sessionen ger styrelsen i uppdrag att tillsätta en ungdomspolitisk arbetsgrupp

Motion 4

om finlandssvensk förvaltningsautonomi

Under föregående riksdagsperiod initierade statsmakten ett antal reformer med avsikt att sammanslå olika delar av kommunal- och regionförvaltningen till färre och större enheter. Arbetet fortsätter och till en del slutförs reformerna under nuvarande riksdagsperiod. På den kommunala sidan kssr, den kommunala service och struktur reformen. Polisförvaltningen och domstolarna genomför sina egna förvaltningsreformer. Regionförvaltningen ALKU står för dörren.

I samband med att dessa förvaltningsreformer skapas stora enheter med finska som verksamhetspråk, vilket medför ökade problem att hitta sk. svenska lösningar. Den svenskspråkiga befolkningsgruppen tappar representation och inflytande (autonomi) i frågor som berör den svenska befolkningen. Stora enheter med finska som verksamhetspråk medför lätta att organisationernas svenska enheter administreras i linje med de finska enheterna – lika på svenska, trots att de betydligt mindre svenskspråkiga befolkningsgruppens behov är annorlunda – annorlunda på svenska.

Yrkande:

- att Folktinget analyserar och följer upp hur förvaltningsreformerna påverkar den svenskspråkiga befolkningsgruppens representation och möjligheter att bevaka sina intressen inom de nya förvaltningarna
- att Folktinget utreder hur den svenskspråkiga befolkningsgruppen kunde garanteras inflytande (autonomi) i egna förvaltningsfrågor
- att Folktinget initierar en diskussion med riksdagen för att skapa förvaltningsmodeller som garanterar den svenskspråkiga befolkningsgruppens inflytande (autonomi) i egna förvaltningsfrågor

Kjell J Wennström

Folktingsstyrelsens utlåtande:

Folktinget bevakar genom sitt förvaltningsutskott frågor inom den statliga och kommunala förvaltningen som har betydelse för den svenskspråkiga befolkningen i Finland. Reformtakten inom förvaltningen är intensiv, och omstruktureringen drabbar ofta de förvaltningsenheter som har svenska som majoritetsspråk.

Folktinget har under årens lopp arbetat för att få med en utvärdering av språkliga i de reformplaner som utarbetas inom förvaltningen. Folktinget uppvaktade region- och kommunminister Hannes Manninen år 2007 och föreslog att ministeriet tillsätter en utredning med uppgift att bedöma de språkliga verkningarna av kssr. Dessutom har Folktinget under verksamhetsåret deltagit i en rundabordskonferens på riksdagen där de språkliga verkningarna av kssr behandlades. Folktinget uppvaktar i början av år 2008 justitieminister Tuija Brax och ber ministeriet vidta åtgärder för att reglera utvärderingen av de språkliga verkningarna av statliga och kommunala reformprojekt.

Folktinget har ständigt orsak att påminna Finlands riksdag och regering om det viktiga i att det finns förvaltningsenheter med svenska som majoritetsspråk också i framtiden. Folktinget framhåller detta både i sina remissutlåtanden och i övrig verksamhet.

Styrelsens förslag till yrkande:

- att Folktingets styrelse följer upp hur förvaltningsreformerna påverkar den svenskspråkiga befolkningens representation och möjligheter att bevaka sina intressen inom de nya förvaltningarna.
- att Folktingets styrelse via riksdagspartierna ytterligare understryker behovet av förvaltningsmodeller med svenska som majoritetsspråk. Svenska förvaltningsenheter garanterar den svenskspråkiga befolkningen inflytande och beslutsrätt i egna förvaltningsfrågor.